

הרפתן מכפר חב"ד

דבורה גינזבורג - מתוך "מעריב" 10.7.07

זוסיק רבקין הקדיש את חייו לרפת בכפר חב"ד בהוראתו של הרבי מלובאוויטש. אפילו תיירים מחו"ל היו מגיעים לכפר כדי לצפות בתופעה הנוסטלגית, שמעוררת געגועים לעולם שאבד. בשבוע שעבר הוא נפטר בגיל 78. "אבא האמין שחלק מהשליחות שלו כחסיד, הוא להעביר את המסר שיהודי חרדי לא חי על חשבון אחרים, אלא מרוויח את לחמו ביושר" מספר הבן יצחק

דיברו השבוע על תום עידן הנפילים. זוסיק היה אחד השרידים האחרונים לדור החקלאים המייסד, שהולך ונעלם.

זה סיפור על חסיד שהקדיש את חייו לרפת, בהוראתו של הרבי מלובאוויטש. עד ימיו האחרונים עוד טיפל בפרות ודאג לבריאותן, כמו שרק הוא ידע. אפילו מבית החולים זכרו להתעניין בשלומה של פרה מספר 474, שלאחרונה חשה לא בטוב.

זוסיק נולד בעיר גומל שבאוקראינה בשם זוסמן להורים חסידי חב"ד. כשפלשו הגרמנים לרוסיה ב-1941, היה בן 12. אביו גויס לצבא האדום ושאר בני המשפחה ברחו מזרחה והגיעו לטשקנט. אחרי המלחמה, כשהתברר שאין לאן לחזור, נדדו בני המשפחה למחנה עקורים באירופה ושם התאחדו עם האב ששב מהצבא. המשפחה עלתה לארץ ב-1949 למעברת פרדס חנה, ומשם לכפר חב"ד שבדיוק הוקם.

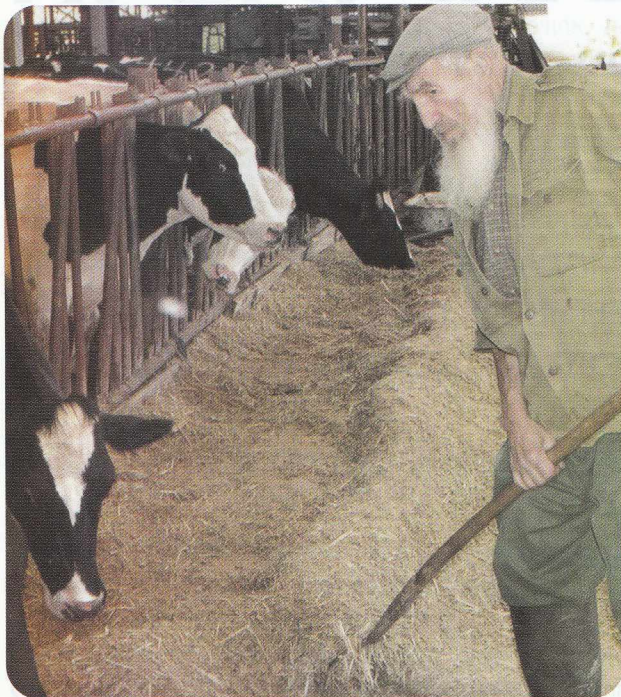
זוסיק למד בישיבת "תומכי תמימים" בלוד, בגיל 28

סע ההלוויה שעבר בכפר חב"ד, ביום שישי האחרון, היה לא שגרתי. מאות החסידים שהלכו אחר מיטתו של המנוח מבית האבלים לבית הכנסת, עברו הפעם במסלול שונה. אחרי שעצרו לומר קדיש ליד ה"תלמוד תורה", המשיכו לאמירת קדיש נוסף במקום הכי לא צפוי - הרפת של הכפר.

תלמידי בתי ספר, אורחים ואפילו תיירים מחו"ל היו מגיעים לכפר לצפות בתופעה הנוסטלגית המעוררת רגשות רדומים וגעגועים לעיירה של פעם, לעולם שאבד

המחזה הסוריאליסטי, לכאורה, היה דווקא מציאותי מאוד למי שהכיר את המנוח, זוסיק רבקין, שהיה הרפתן האחרון בכפר חב"ד והפך את הרפת שלו ל"בית חב"ד" של ממש. החסיד הרפתן, במגפיים ועם הקלשון, שנפטר השבוע שעבר בגיל 78, היה לאגדה בחייו. ותיקי הכפר

ברפת עם קלשון

לכפר לצפות בתופעה הנוסטלגית המעוררת רגשות רדומים וגעגועים לעיירה של פעם, לעולם שאבד. לפני כמה שנים הגיע לרפת צוות טלוויזיה שביקש לצלם את הדמות האוטנטית, זוסיק שיתף פעולה, הצטלם עם הקלשון, עם הפרות וגם על הטרקטור. כשהסתיימו הצילומים שאל את הצוות מתי ישודר הסרט, משנענה כי הסרט ישודר גם בשבת, הטיל וטו על הצילומים. "אבא היה פוטוגני מאוד", מספר הבן יצחק, יועץ חינוכי במקצועו. "הוא האמין שחלק מהשליחות שלו כחסיד היא להעביר את המסר, שיידעו בכל מקום בעולם שיהודי חרדי

נשא לאישה את יהודית ונולדו להם שני בנים ושתי בנות. לענף החקלאות נכנס בהוראתו של הרבי, שעודד מאוד את החקלאות בכפר חב"ד. המתיישבים החדשים שרק הגיעו מרוסיה, לא ממש ידעו חקלאות מהי וכיצד מתמודדים עימה. העבודה הייתה קשה ולא רווחית ורבים החליטו לוותר ופנו לעיסוקים אחרים. גם זוסיק שפתח את הרפת עם חמש פרות חולבות שקיבל מהסוכנות, ביקש לוותר. כשביקר לראשונה בחצרו של הרבי מלובאוויטש בניו יורק בשנת 1976, ביקש את אישורו של הרבי למכור את הרפת שלו, כבר היו לו 12 פרות חולבות והעבודה הייתה קשה. אבל, הרבי לא אישר ובירך את זוסיק ש"הקב"ה יעזור גם הלאה". כשהפנה את הבקשה פעמים נוספות, התעלם הרבי מהשאלה והורה לזוסיק כי עליו להמשיך בעבודה בעצמו ואף אסר עליו להעסיק פועלים ערבים.

"הוא האמין שחלק מהשליחות שלו כחסיד היא להעביר את המסר, שיידעו בכל מקום בעולם שיהודי חרדי לא סתם חי על חשבון אחרים, אלא מרוויח את לחמו ביושר"

השנים חלפו וזוסיק השלים עם התפקיד שהועיד לו הרבי ומילא אותו באהבה גדולה. בריאיון שהעניק לעיתון "כפר חב"ד" לפני כשנה הבהיר זוסיק: "לא ראיתי שום טעם לחזור ולשאול את הרבי על עזיבת הרפת, כי הרי כבר ראיתי שהרבי לא מסכים לזה בשום אופן".

בינתיים גדלה הרפת והתפתחה וחמש הפרות הפכו ל-80 פרות חולבות המספקות ל"טרה" 1,500 ליטר חלב, כשר למחדרין, בכל יום. זוסיק אפילו קיבל היתר להעסיק ברפת פועלים נוספים. "כשאתה עוסק ברפתנות, אתה צריך כל הזמן להתפלל" אמר באותו ריאיון, "זה בעצם רצונו של הרבי, שתמיד יהיה קשר בין יהודי לבין הקב"ה, שיהודי ירגיש כי בלי עזרתו של הקב"ה אין שום הצלחה".

תורה, עבודה וגמילות חסדים

דמותו של החקלאי החסיד בעל הדרת הפנים המזכירה את "טוביה החולב", הפכה לאטרקציה בכפר חב"ד. תלמידי בתי ספר, אורחים ואפילו תיירים מחו"ל היו מגיעים

לא חיים בשביל יהודי", מספר יצחק.

במקביל לעבודה ברפת שימש זוסיק במשך 22 שנה כרב"ש (רכז ביטחון שוטף) של כפר חב"ד. בשנות ה-50 שירת בצה"ל כמקלען פלוגתי במבצע קדש. כל השנים עסק בגמילות חסדים. הוא אימץ משפחות נזקקות רבות בכפר חב"ד ומחוצה לו וסייע להם כלכלית.

בשנת 1993 התאלמן זוסיק מאשתו יהודית. שנתיים לאחר מכן, הכיר את אוריאלה, בת קיבוץ שחזרה בתשובה, ונשא אותה לאישה. "הוא תמיד היה אומר לי 'אני רוצה שיהיה לך טוב', ספרה השבוע אוריאלה. "הייתה בינינו חברות גם בענייני הרוח. היינו לומדים בכל יום פרשת השבוע עם רש"י. זוסיק יישר אותי, הוא לימד אותי איך לעשות את הדברים הנכונים".

סבא מעורר הערצה

לפני כשנתיים חלה זוסיק במחלת הסרטן. הוא אושפז לתקופות קצרות ובחודשים האחרונים סבל מאוד מהמחלה. בנו נפתלי, שהיה לצדו בלילות קשים, מתאר: "אפילו כשאבא גנח מכאבים, הוא מעולם לא שכח לבקש ממני ליטול לו ידיים. הוא היה מסביר לי איך בדיוק ליטול את הידיים, איך להלביש אותו, הכול על פי הכוונות ב"שלוחן ערוך". זה היה מן צוואה

לא סתם חי על חשבון אחרים, אלא מרוויח את לחמו ביושר".

זוסיק לא פספס שום הזדמנות לשכנע חקלאים ואנשי מקצוע שהגיעו לרפת להניח תפילין. ילדיו מספרים על וטרינר עקשן ששמו ד"ר דוידזון, אשר אף פעם לא הסכים להניח תפילין למרות תחנוניו של זוסיק. במלחמת יום כיפור כשפגש דוידזון, רופא גדודי, את החב"דניקים שהגיעו להניח תפילין בתעלת סואץ, היה דוידזון הראשון שהסכים. "תמסרו לזוסיק מכפר חב"ד שדוידזון הניח תפילין", אמר להם.

לצד העבודה ברפת תמיד קבע זמן לשיעורי תורה. סדר יומו שהתחיל בחמש לפנות בוקר והסתיים אחר חצות, היה משולב בלימוד גמרא, תורה וחסידות עם החברותא הקבועה שלו, ידידו ושכנו יחזקאל שפרינגר. שמו של הרפתן החסיד עשה לו כנפיים ברחבי העולם החרדי, עד כדי כך, שהאדמו"ר מוויזניץ והרב לנדא מבני ברק הקפידו לרכוש את החלב שלהם, אך ורק, מהרפת של זוסיק. זוסיק עצמו הקפיד לשתות חלב ולאכול בשר אך ורק מהתוצרת שלו. לבניו ולנכדיו אמר שאינו מעוניין שימשיכו בעבודה המפרכת, וכשביקש בנו להיכנס עימו בשותפות, סירב בכל תוקף. "אבא אמר שלחיות ברפת עם פרה שמתקשה להמליט, כשכולם בבית הנכנסת ב"כל נדרי", זה

**אל: משפחת ריבקין -
אוריאלה והילדים
מאת: צביקה שריד -
קבוצת יבנה 6.7.07**

בזה הרגע קיבלתי את הידיעה הקשה על פטירתו של מורי ורבי ר' זוסמן ריבקין. הקשר שלי איתו נוצר על בסיס הרפת. ריבקין היה לקוח של מרכז מזון בקבוצת יבנה, וקנה את הבלי לפרות שלו אצלנו, וכך נוצר הקשר. כבר בתחילת הקשר בינינו הרגשתי שהקב"ה זימן לי מפגש עם אדם מיוחד, יהודי שערך העבודה הפרנסה וגמילות החסד - הם בשבילו מציאות ולא מושג ערטילאי.

לתמייתי, מה לאדם בגילו ובמקום שכזה, להמשיך ולהתעסק ברפת, הוא הישיר מבטו ואמר בנחרצות שזו מצוות הרבי - לקיים רפת בכפר חב"ד. ואכן רק לפני שבועיים כשהייתי בוונציה שבאיטליה, בבית חב"ד, וסיפרתי להם על החוט המקשר ביני ובין חב"ד הם מיד אמרו לי ריבקין. הרפת בכפר חב"ד הייתה סמל וריבקין בעצמו היה הדגל.

הביקורים שלי ברפת, שמטרתם הייתה בחינה מקצועית והתייעצות בנושאים הקשורים לרפת, הפכה מהר מאד ללימוד 'חידוש' או 'וורט' מפרשת השבוע.

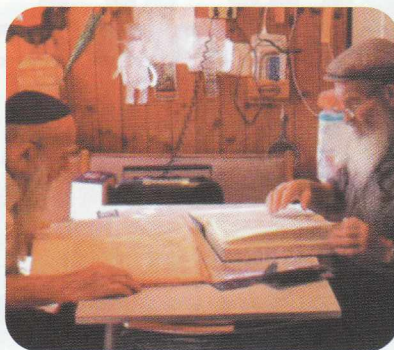
אהבתי לשבת במחיצתו ולהקשיב לחכמת החיים שלו. ריבקין לא דיבר הרבה אבל עשה הרבה. הוא הסביר לי שאת הרפת הוא מקיים על מנת שיוכל לתת צדקה ואני יודע שזה היה עיסוק חשוב בעיניו.

גם כשנודע לו על המחלה בגופו, ריבקין לא התיימש ונשאר אופטימי. הוא המשיך לדבר על פיתוח הרפת, טיפול ברפורמה ובאיכות הסביבה. האופטימיות שהוא השרה על הסובבים אותו והביטחון בה' - סחפה גם אותי, ואני בטוח שגם אתכם.

ריבקין בשבילי היה סמל, היה דוגמה לדור שהגשים הלכה למעשה את המושג תורה ועבודה.

משפחה יקרה. אוריאלה הילדים והנכדים - ראיתי את המסירות שבה טיפלתם באבא בתקופה האחרונה, את התמיכה והליווי אצלו, בתוך הבית. אני משוכנע שהדרך והערכים שהוא הנחיל לכם ישמשו אור לכם ולנו. אבד לי חבר, אבד לי ידיד, אבד לי מורה דרך לחיים.

**תהי נשמתו צרורה בצרור החיים.
בידידות ובהערכה!**

לומד תורה עם חברים

בשירותו בצה"ל כמקלען

ומבוגרים כאחד. יהודית, נכדתו בת 12 שנקראה על שם אשתו הראשונה, ארגנה אמירת תהלים לרפואתו בכל שבת ובה השתתפו 40 בנות. אחד האחיינים שארגן אף הוא אמירת תהלים, התקשה לקבל את הבשורה המרה. כשסיפרו לו ביום שישי שדוד זוסיק נפטר, הוא השליך את עצמו על המיטה בבכי מר ולא יכול היה להירגע.

עד לרגעיו האחרונים היה זוסמן מעודכן בנעשה ברפת, מפעל חייו הנמצא היום בהליכי מכירה ומוחזק על ידי פועל תאילנדי. "אבא ביקש שמסע ההלוויה יעבור ברפת ויגידו שם קדיש" מספרת רוחי הבת. "העבודה ברפת הייתה השליחות של הרבי ואבא עשה אותה מתוך מסירות נפש. הוא נפטר ביום שישי בבוקר, אומרים שזה יום פטירה של צדיקים". יודע צדיק נפש בהמתו. ■

שלו.

בתו רוחי זבדי (36) מוסיפה: "בשנתיים האחרונות סבל אבא סבל איום ונורא. היה לי קשה לראות את זה. שאלתי אותו: "אבא, למה זה קרה דווקא לך, עם כל העזרה לזולת והעזרה לנזקקים?" הוא אמר לי "רוחי, ייסורים ממרקים עוונותיו של אדם". הוא התמודד עם המחלה באופן מעורר הערצה, אף פעם לא שאל למה זה מגיע לי".

זוסיק תמיד התעקש להתפלל במניין. באחד השבועות האחרונים יצא לרחוב בכיסא הגלגלים וחיכה שמישהו יוביל אותו לבית הכנסת. הדקות חלפו, אך איש לא עבר ברחוב. פתאום הבחין מרחוק בשתי נערות שעשו ג'וגינג ושכנע אותן להובילו לבית הכנסת, בטענה שככה הן ישרפו יותר קלוריות.

זוסיק היה דמות האהובה על ילדים

הרפתן היחידי בכפר חבד